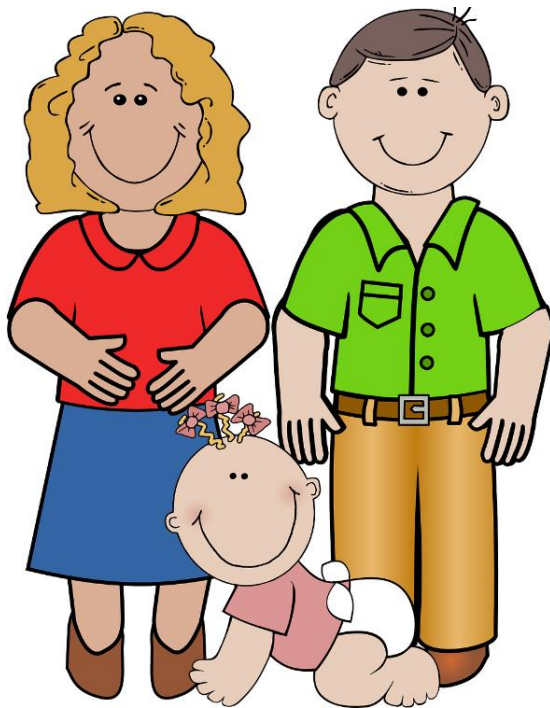


VÝCHOVA K ZDRAVEJ IDENTITE

**Rámec základnej komunikácie
na úrovni rodič/rodina - dieťa**



**Štruktúra ideálneho rozhovoru rodičov
a rodinných príslušníkov s dieťaťom
o téme rod a pohlavie. Vždy však svoj
prístup prispôbajte veku a potrebám
vašich detí.**

1. Vysvetlenie pojmov

Začnite tým, že vysvetlíte základné pojmy, ako je rod a pohlavie. Pohlavie sa vzťahuje k fyziologickým a biologickým rozdielom medzi mužmi a ženami, zatiaľ čo rod sa týka spoločenských a kultúrnych očakávaní spojených s pohlavím.

2. Rovnosť pohlaví

Podčiarknite dôležitosť rovnosti pohlaví. Vysvetlite, že v dnešnej dobe sa v spoločnosti usilujeme o to, aby ženy a muži mali rovnaké príležitosti a práva. Rovnosť pohlaví nám pomáha vytvárať spravodlivejšiu spoločnosť.

3. Rôznorodosť

Rozprávajte o rôznorodosti a tom, ako každý jednotlivec je jedinečný. Žiadne dve



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

osoby nie sú úplne rovnaké, a to platí aj pre rod a pohlavie. Uistite sa, že vaše deti vedia, že môžu byť sami sebou a nemusia sa stretávať s očakávaniami iných.

4. Rešpektovanie individuálnych identít

Zvýraznite význam rešpektovania individuálnych identít. Podporte svoje deti v tom, aby sa cítili pohodlne a sebavedomo v tom, kým sú. Ukážte im, že je dôležité rešpektovať aj identitu iných ľudí.

5. Otvorená komunikácia

Zvýraznite dôležitosť otvorenej komunikácie medzi vami a vašimi deťmi. Uistite ich, že vás môžu kedykoľvek oslovovať so svojimi otázkami alebo obavami ohľadom týchto tém.

6. Odpovedanie na otázky

Uistite sa, že ste pripravení odpovedať na otázky vašich detí. Niektoré otázky môžu byť zložité, ale snažte sa odpovedať úprimne a primerane ich veku.

7. Príklady zo sveta

Pripomeňte im príklady osobností, ktoré bojovali za rovnosť pohlaví a za práva žien. Tieto príbehy môžu byť inšpiráciou pre ich vlastné myšlienky a presvedčenia.



8. Podpora a porozumenie

Uistite sa, že vaše deti cítia vašu podporu a porozumenie. Zdvihnite ich sebavedomie tým, že ich povzbudíte, aby sa stali svedomitými a zodpovednými jednotlivcami vo vzťahu k témam rod a pohlavie.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Našu identitu určuje nielen biologické pohlavie, ale aj naša patričnosť k rodine, k spoločenstvu, naše záujmy, schopnosti, talenty a dary, naše originálne a jedinečné danosti, ktoré nás ako ľudí navzájom od seba odlišujú a zároveň sú dôvodom a priestorom pre vzájomné obdarúvanie sa a dopĺňanie sa.

Úloha rodiča/rodiny v komunikácii s dieťaťom

Rodič má dôležitú úlohu v komunikácii so svojim dieťaťom o rode a rodovej identite z niekoľkých dôvodov:

Vytváranie správneho pohľadu: Rodičia majú možnosť formovať pohľad svojich detí na rôznorodosť. Ak dieťa počuje pozitívne a otvorené informácie o rôznych rodových identitách, bude mať pravdepodobne zdravší pohľad na tieto témy.

Prevenia stereotypov: Rodičia môžu pomôcť deťom rozpoznať a prekonať stereotypy spojené s pohlavím a rodovou identitou. Pomáha to deťom vnímať svet



očami iných ľudí a chápať, že rodová identita je široká a rôznorodá.

Podpora sebavedomia: Rozhovory o rode a rodovej identite môžu posilniť sebavedomie detí. Keď sa deti cítia akceptované a podporované v tom, kým sú, majú väčšiu pravdepodobnosť, že budú sebaistí a samostatní.

Pripomínanie hodnôt rovnosti: Rovnosť a inklúzia sú dôležité hodnoty, ktoré je potrebné učiť deti od mala. Rodičia môžu týmito rozhovormi posilňovať tieto hodnoty a ukazovať, že všetci ľudia majú rovnaké práva a dôstojnosť.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Otvorená komunikácia: Rozhovory o rode a rodovej identite môžu posilniť komunikáciu medzi rodičmi a deťmi. Deti sa budú cítiť pohodlne hovoriť s rodičmi o rôznych otázkach a obavách, ktoré majú.

Príprava na spoločnosť: Deti sa stretávajú so zmenami a rozmanitosťou vo svete okolo seba. Rodičia môžu pripraviť deti na to, aby boli tolerantné a otvorené voči rôznym názorom a identitám.

Rodičia majú príležitosť pomôcť svojim deťom budovať zdravý pohľad na seba, spoločnosť a rôznorodosť. Otvorený rozhovor o rode a rodovej identite môže byť kľúčom k tomu, aby deti mali pozitívny vzťah k sebe samým a k iným ľuďom.

ČO JE TO POHLAVIE?

Pohlavie je do veľkej miery genetická predispozícia, s ktorou sa rodíme.

Je výsledkom kombinovania genetických znakov, formujúcich sa do typológie, ktorú nazývame ženské a mužské pohlavie.

Pohlavie sa vzťahuje k biologickým rozdielom medzi ženami a mužmi.

Pohlavné rozdiely, súvisiace s ženskou a mužskou fyziológiou, zvyčajne zostávajú nemenné naprieč kultúrami a časom.

Iná definícia hovorí, že pohlavie (angl. sex) je biologická charakteristika človeka ako muža a ženy identifikovateľná na základe pohlavných orgánov, chromozomálnej a hormonálnej výbavy a druhotných pohlavných znakov.



ČO JE TO ROD?

Rod je koncept, reflektujúci sociálne rozdiely medzi mužmi a ženami, ktoré sú spoločensky určené a vnímané ako prirodzené, historicky meniteľné.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Rod (angl. gender) vyjadruje sociálne a kultúrne konštruovanú rolu, priradenú mužom a ženám. Je to súbor vlastností, činností a znakov, ako sa ako muži a ženy utvárame a prezentujeme. Rod sa formuje na základe výchovy, vzdelania, prostredia, očakávaní a je časom a kultúrami meniteľný.

RODOVÉ STEREOTYPY

Proces, v ktorom sa učíme porozumieť spoločnosti, v ktorej žijeme, sa nazýva socializácia. V rámci socializácie sa učíme, aké máme možnosti v živote, kde je v nej naše miesto, ako sa máme správať a aké správanie môžeme očakávať od ľudí okolo nás.

Rodový stereotyp je súbor predsudkov spájaných v spoločnosti so ženskosťou a mužskosťou. Sú vnímané ako nemenné a dané. Je zaužívanou formou výzoru, správania v nadväznosti na pohlavie.

Rodové stereotypy sú nosným mechanizmom udržiavania hierarchických vzťahov medzi mužmi a ženami a sú taktiež podhubím rodovej nerovnosti medzi ženami a mužmi.



Stereotypy alebo predsudky sú zovšeobecňujúce predstavy o istej skupine ľudí. Rodové stereotypy zjednodušené a generalizujúco hodnotia schopnosti a vlastnosti mužov a žien a vytvárajú zjednodušené obrazy mužskosti a ženskosti, pričom zabúdajú na jedinečnosť každého človeka.

Stereotypy majú zvyčajne negatívny náboj a na ich základe sa predpokladá, že všetci príslušníci a všetky príslušníčky istej skupiny sa správajú rovnako a sú rovnakí/rovnaké. V prípade rodových stereotypov to vedie k všeobecne rozšíreným a hlboko zakoreneným predstavám o mužoch a ženách.



KRÁSNE ŽENY

Utkvelá predstava o „vrodenej“ ženskosti a mužskosti ponecháva bokom fakt, že dieťa prichádza do sveta formovaného kultúrnym vzorcom dvojrodovosti a že socializácia dievčatka alebo chlapčeka v každom okamihu jeho života prebieha v tomto rozdelenom a hierarchicky usporiadanom svete.



MULÁN

Postava z čínskej kultúry ide na vojenskú misiu namiesto svojho otca. Vyvinie sa v bojovníčku, ktorá zmení priebeh vojny.

WONDER WOMAN

Je známa svojou silou, odvahou a rozhodnosťou. Je princeznou Amazoniek a bráni svet.



ELSA

Postava z animo-aného filmu, ktorá prekonáva prekážky pre svoje kráľovstvo.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

XENA: PRINCEZNÁ VOJAK

Hlavná postava televíznej série, ktorá je dobrodružnou bojovníčkou za spravodlivosť a slabých.

SKUTOČNÉ BOJOVNÍČKY

Medzi najsilnejšie ženy na svete patria rôzne osobnosti, ktoré sa prejavujú nielen fyzickou silou, ale aj odhodlaním, vedením a prínosom pre spoločnosť. Tu je niekoľko príkladov.



Serena Williams: Americká tenistka, ktorá patrí medzi najlepšie tenistky všetkých čias. Jej úspechy a prístup k tréningu ju urobili vzorom pre mnoho ľudí.

ANGELA MERKELOVÁ

Bývalá nemecká kancelárka, ktorá stála v čele jedného z najväčších európskych štátov. Je známa svojím vedením a politickými úspechmi.



MALALA YOUSAFZAI

Pakistanská aktivistka za právo dievčat na vzdelanie. Získala Nobelovu cenu za mier za svoj



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

odvážny boj za vzdelávanie a rovnoprávnosť.



RUTH BADER GINSBURGOVÁ

Bývalá sudkyňa Najvyššieho súdu USA, ktorá bojovala za práva žien a rovnosť pohlaví. Jej právne rozhodnutia zanechali významný odkaz v oblasti práva.



AUNG SAN SUU KYI

Mjanmarská aktivistka, získala Nobelovu cenu za mier (1991) za svoju neúnavnú prácu na obranu demokracie a ľudských práv.



WANGARI MAATHAI

Keňská aktivistka a vedecká pracovníčka, získala Nobelovu cenu za mier (2004) za svoje úsilie v oblasti ochrany životného prostredia a ženských práv.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

SILNÍ MUŽI

MATERSKÁ DOVOLENKA A MUŽI

Slovenská materská pre otcov patrí k najštedrejším politikám svojho druhu na svete. Dnes ju využíva každý štvrtý otec.

V ostatných rokoch na Slovensku rýchlo rástol počet otcov na materskej (poberajúcich materské počas rodičovskej dovolenky). V roku 2018 materskú poberalo takmer desaťtisíc otcov.

Od roku 2019 môžu ísť na materskú obaja rodičia súčasne, ak majú viac než jedno dieťa vo veku do troch rokov.

Materská pre otcov má, okrem iného, riešiť postavenie žien na trhu práce. V roku 2014 malo Slovensko najnižší podiel zamestnaných matiek malých detí v EÚ. K tomu prispievajú aj dlhé materské a rodičovské dovolenky, na ktoré chodia väčšinou matky. Dôsledkom sú dlhodobo nižšie príjmy a nižšie dôchodky.



Matky zarábajú spravidla menej ako bezdetné ženy, keďže materská môže znamenať spomalenie kariéry. Takzvaná štatistická diskriminácia hrozí aj bezdetným ženám v prípade, že ich zamestnávateľia očakávajú, že budú mať deti v dohľadnej dobe.



MINISTERSTVO PRÁCE,
SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY



EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE



EURÓPSKA ÚNIA

Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja



OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE

Dopytovo-orientovaný projekt
VZDELÁVANÍM PROTI DISKRIMINÁCII U ŽIAKOV A ŠTUDENTOV

**sa realizuje vďaka podpore z Európskeho sociálneho fondu
a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Operačného programu Ľudské zdroje.**

**Kód projektu: 312041Z203, Operačný program Ľudské zdroje, výzva OP ĽZ DOP 2018/4.1.2/01,
Projekt sa realizuje od 1.1. 2021 do 30.6. 2023,**

Realizácia: EQUILIBRIUM EUROPE o. z., Železničná 1190/40 98601 Filakovo,
Kontakty: equilibriumeurop@gmail.com, 0948 391 627,

www.employment.gov.sk

www.esf.gov.sk